

TILVÆKST Grovfoder nr. 5, 15. marts 2024

Indhold

- **Mark**
 - Gødskning af græsmarker
 - Forårsetablering af nye græsmarker
 - Etablering af foderroer
- **Regler og tilskud**
 - Flydende ammoniak må fortsat anvendes
 - Bruger du svovlsur ammoniak, flydende gødning eller urea?
 - Husk at søge en ny vandindvindingstilladelse, hvis din nuværende snart udløber
 - Forbud mod beskæring af træer og buske i perioden 15. marts-31. juli

MARK

Gødskning af græsmarker

Af planterådgiver Thomas Harbo

Det kan altid ses på græsmarkerne, når frosten har sluppet sit tag og mængden af dagslys øges hen mod slutningen af februar. Således også i år, hvor græsmarkerne generelt er kommet godt igennem vinterperioden. Der er dog stor variation, og nogle marker er præget af en del gammelt græs fra et uhøstet slæt, som nu begynder at blive overvokset af nyvæksten, mens der i andre marker har stået vand i længere perioden gennem vintermånederne.

De seneste uger er der ikke faldet så megen nedbør, og markerne tørrer op i hurtigt tempo. På de tørreste lokaliteter er der udbragt en del gylle, men der er stadig mange marker, som ikke er farbare endnu. Vi er nu så langt henne i marts måned, at jeg vil anbefale, at du gødsker dine græsmarker, når forholdene tillader det. Er der udsigt til nedbør og frost, inden du har tildelt gødning, kan du med fordel afvente, at forårsvejret vender tilbage. Du kan tilføre såvel gylle som handelsgødning.

Har du marker, hvor der kun er planlagt handelsgødning, er det ikke afgørende, hvorvidt du tildeler hele kvælstofmængden ad én gang, eller om du hellere vil dele den i to. Vælger du at dele kvælstoftildelingen, skal den sidste portion tildeles senest om tre til fire uger.

Billede 1 Græsmarker med meget gammelt, indtørret græs fra efteråret er ikke ideelle til gylleudbringning. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Forårsetablering af nye græsmarker

Af planterådgiver Peter Siebert

Ved etablering af kløvergræsmarker i renbestand i foråret skal du - som altid - være omhyggelig med arbejdet for at på et godt resultat. Græsmarksplanterne etablerer sig langsomt, og tidlig såning giver det bedste resultat.

Etablering af den nye græsmark er præcisionsarbejde

Etablering af nye græsmarker er præcisionsarbejde og kræver et godt håndværk. Min anbefaling skal derfor være, at har du ikke tiden og grejet til at lave et ordentligt arbejde, så skal du hyre nogen til opgaven. Din tid kan måske bedre bruges andre steder, og det er alt for dyrt at få lavet et halvdårligt resultat, som skal ligge til grund for de næste par års grovfoderavl. Du bør dog ikke vende ryggen til men følge op på, at arbejdet udføres samvittighedsfuldt. Den nye græsmark skal ofte ligge til høst i flere år, og derfor er det ekstra vigtigt, at forholdene og timingen er i orden, når den nye græsmark etableres.

Græs- og kløverplanter etablerer sig langsomt og er ikke ret konkurrencetærke i de tidlige vækstfaser. Ukrudtsarter som f.eks. fuglegræs og pileurt-arter vokser meget hurtigere end afgrøden, når først jorden varmes op, hvorfor forårsudlæg lykkes bedst, når der sås tidligt. Jeg anbefaler normalt ikke at så den nye græsmark i renbestand, hvis ikke der kan sås senest først i april. Lave og fugtige arealer egner sig ikke til udlæg af græs i renbestand.

Såbed og såning

Uanset forfrugt er det vigtigste at få lavet et ordentligt såbed. Såningen i sig selv er også præcisionsarbejde, men det er oftere snarere et spørgsmål om indstilling af såmaskine end om valget af såmaskine. Et af de vigtigste parametre for succes er, at såbedet er i orden, hvorved forstås, at det er jævnt, fast og fugtigt, så såmaskinen har de bedste forudsætninger for at lave et godt stykke arbejde. For at undgå udtørring af jorden kræver det ofte at jordbearbejdningen og såning udføres over kort tid. Som det ses i nedenstående figur, er fremspiringen af græsmarksplanterne meget følsom over for en for dyb såning. Ved den overlige såning er det altafgørende at holde på jordfugten, da det ikke ligesom i andre afgrøder er muligt at tilpasse sådybden for at finde jordfugt.

Om marken pløjes eller dybdeharves er for så vidt ikke afgørende - vigtigst er det, resultatet bliver et jævnt og fast såbed. Hvis der ikke pløjes, er nedsprøjtning af stub, efterafgrøde eller græsmark (en græsmark er IKKE en god forfrugt til et nyudlæg) med et glyphosatprodukt nødvendig, således at det nye græsudlæg ikke skal konkurrere mod uønskede græsarter, som ellers gror igen efter en harvning. Du kan i TILVÆKST Grovfoder nr. 3 se et forslag til glyphosat-dosering afhængig af forfrugt.

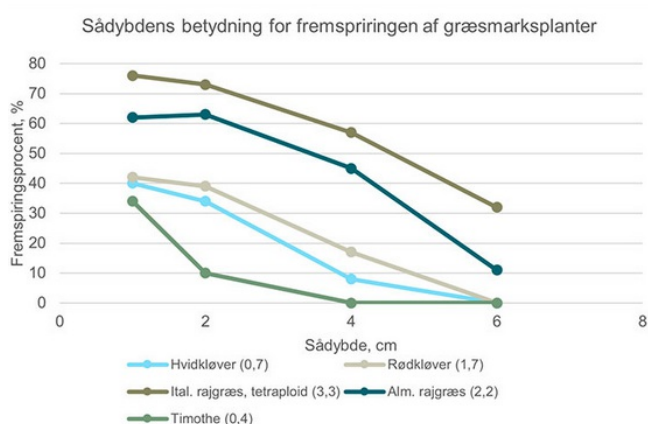
Det nye græsudlæg kan etableres med eller uden dæksæd. Fordelen ved at bruge en dæksæd er at det sikrer en større

plantemasse ved første slæt af den nye græsmark. Er den nye græsafgrøde etableret uden dæksæd, kan du tage første slæt sammen med andet slæt i de etablerede marker.

Hav fokus på sådybden

Ved såning af det nye udlæg er det vigtigste fokuspunkt, at frøene skal sås overligt i 0,5-1,5 cm dybde, og de skal lægges på en fast og fugtig bund. Dermed sikres den tilstrækkelige jordfugt til at få en god fremspiring. Hvis der er efterharve på såmaskinen, anvendes denne ikke, da den ikke bidrager med noget positivt ved at "harve" i den dybde, som frøene er sået i. Resultatet vil være, at frø der ligger på en fast og fugtig bund inden efterharven, vil ligge i mere løs jord, som hurtigere tørrer ud og dermed forringe fremspiringen af græsmarksplanterne. Ved såning af græs og kløverfrø må der godt kunne findes frø, der ligger ovenpå jorden.

I nedenstående figur er det illustreret i en ældre beretning fra planteavlsvforsøgene, hvordan fremspiringen hurtig forringes ved stigende sådybde. Som det ses, er de småfrøede arter mest følsomme for en for dyb såning. Der, hvor vi oftest oplever, at det er gået galt i forhold til etableringen af en ny græsmark, er, at der ikke er den bestand af kløver, som der burde være. Dette kan være en indikation af, at forholdene for de små kløverfrø ikke har været optimale. Derudover er det ujævne marker, som også indirekte kan påvirke fremspiringen af græsmarksplanterne, ved at nogle frø sås for dybt, mens andre måske ligger i løs og tør jord.

Figur 1 Betydning af sådybde for fremspiringsprocenten af græsmarksplanter. Tallet i parentes efter arten viser tusindkornsvægten for arten. (kilde: Statens planteavlsvforsøg. Medd. 1540/1981, beretning 1671/1983).

Etablering af foderroer

Af planterådgiver Thomas Harbo

Roer er en afgrøde, der etablerer sig langsomt. Skal du have det fulde udbytte af roernes store udbyttepotentiale, er der behov for en lang vækstsæson, og roerne skal derfor etableres tidligt. Ligeledes skal der sikres en ensartet afgrødeetablering ved en omhyggelig såbedstilberedning. Udbyttetabet ved sen såning er stort, og med screening af frøpartierne er risikoen for stokløbere pga. for tidlig såning meget begrænset.

Prioriter roerne først

Har du foderroer i markplanen, skal du ubetinget prioritere at få roerne sået til tiden, hvilket under normale forhold er ultimo marts-primio april. Roerne kvitterer for et omhyggeligt bearbejdet såbed. Fremspiring og plantebestand bliver for ringe, hvis såbedet er for løst eller for tørt, og et ikke for dybt opharvet såbed med en god fast bund over hele marken er afgørende for opnå en ensartet fremspiring og etablering. Risikoen for, at du får lavet et dårligt såbed, er for stor, hvis du haster arbejdet igennem.

Risikoen for stokløbere efter et koldt forår er med de moderne roesorter, der er på sortslisterne ved firmaerne nu, meget begrænset. Kan du lave et godt såbed sidst i marts på en lun lokalitet og ellers den første uge i april, skal du ikke være bekymret for at så roerne. Ved at så tidligt undgår du også de største angreb af rodbrand, som vi gerne oplever, når roerne spirer frem under varmere forhold.

I de seneste 25 år er der ikke lavet mange forsøg i foderroer med henblik på at afprøve forskellige dyrkningsteknikker og -strategier. Fra årene før årtusindskiftet har vi derimod mange forsøgsresultater at trække på. Selvom vi i dag dyrker helt andre roetyper og -sorter og ved højere udbyttene, kan vi sagtens bruge de ældre forsøgsresultater til at estimere udbyttetabet ved sen etablering.

Tilbage i perioden 1979 – 83 blev der gennemført 18 forsøg med såtidspunkter for fodersukkerroer. Resultaterne er vist i tabellen her under med tab opgjort i FE/ha og procent ved at udsætte sådatoen i forhold til den 12. april, som dengang var udgangspunktet, de øvrige etableringstidspunkter blev sammenlignet med. I tabellens højre del har jeg estimeret udbyttetabet ved samme procentvise reduktion i udbyttet ved det aktuelle udbytteneiveau i 2024, som her er sat til gennemsnittet i sidste års sortsforsøg med foderroer, som var 19.453 FEN/ha.

Table 1 Udbyttetab ved for sen såning af foderroer (Kilde: Oversigt over Landsforsøgene 1983)

Såtidspunkter for fodersukkerroer, 1979-83, gennemsnit af 18 forsøg			2024, tab ved 19.450 FEN/ha		
Sådato	Rødtørstof [hkg. Pr. ha]	FE/ha	Tab [FE/ha] (%)	FEN/ha	Estimeret tab [FEN/ha] (%)
12. april	109,7	11.081		19.453	
25. april	101,3	10.232	+ 848 (7,7)	17.955	+ 1.498 (7,7)
8. maj	91,1	9.202	+ 1.879 (17,0)	16.146	+ 3.307 (17,0)
22. maj	72,5	7.323	+ 3.758 (33,9)	12.858	+ 6.595 (33,9)

I SEGES dyrkningsvejledning for roer er der link til en udmærket video om etablering af roer. Selvom videoen efterhånden har nogle år på bagen, er der ikke noget, der grundlæggende er forandret, og den sætter fokus på lige præcis de faktorer, der gør forskellen mellem den halvsloje, den acceptable og den perfekte etablering. Link til SEGES' dyrkningsvejledning findes her https://www.landbrugsinfo.dk/basis/7/3/4/afgroder_dyrkningsvejledning_roer. Link til pdf-versionen findes her

Jeg vil anbefale, at du bruger linket, så du også får glæde af de mange links i dyrkningsvejledningen.

Såbedet er ofte ikke godt nok

Jeg ser desværre lidt for ofte såbed til roer, som ikke er tilstrækkeligt ensartede og jævne. Det giver en uens – eller manglende – fremspiring. De fleste er i dag kun vant til at lave såbed til korn og majs, som begge er afgrøder, som er langt mere tolerante for et knapt så godt såbed, end roerne er. Jeg kan pege på flere forhold, som ikke er optimale, og som går igen, når resultatet ikke er godt nok:

- Tilberedningen af såbedet skal 'udføres i én arbejdsgang' fra du starter med udbringning af husdyrgødning, over pløjning til opharvning og såning. Arbejdet må ikke strække sig over så lang tid, at jorden udtørres.
- Ikke mange pløjer med jordpakker længere, ligesom der generelt ikke er den samme omhyggelighed med pløjearbejdet som tidligere. Mulighederne for forbedring er flere; omhyggelig indstilling af ploven, passende dækbredde som der er plads til i furen og lidt lavere hastighed under pløjearbejdet. Jorden bør pakkes i forbindelse med pløjningen eller umiddelbart derefter og inden udtørring begynder.
- Her på den vestjyske sandjord har kun de færreste, der har en såbedsharve, som har bærehjul nok til, at såbedet kan bearbejdes i en ensartet dybde på fire til fem cm. En kompaktharve med bærerulle i fuld bredde er nok det bedste alternativ.

Alligevel kan du ved omhyggelighed i alle faser af pløjearbejde og såbedstilberedning – her under tilpas LANGSOM kørsel – ofte få lavet et udmærket såbed, men det kræver, at du ved hvordan, at du er omhyggelig i alle arbejdets faser og ikke mindst, at du står ud af førerhuset og kontrollerer resultatet – og foretager de nødvendige justeringer af maskinerne. I det følgende beskriver jeg, hvordan såbedet til roerne ideelt bearbejdes.

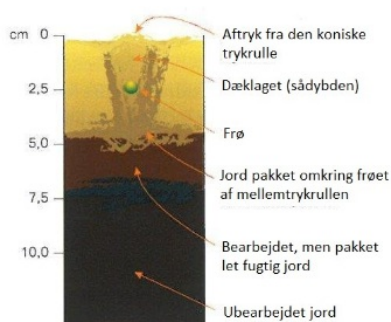
Det ideelle såbed

Klargøring af roemarken starter oftest med udbringning af fast husdyrgødning og/eller nedfældning af gylle efterfulgt af en omhyggelig pløjning med jordpakning, hvor du ikke må køre for hurtigt. Kører du for stærkt med ploven, kan marken ofte se jævn ud lige efter pløjning, men efter nogle uger, når jorden har sat sig, kan den være ganske ujævn på tværs af agerretningen.

For roernes fremspiring, afgrødeudvikling og mulighederne for ukrudtsbekæmpelse er det meget vigtigt, såbedet er

helt jævnt og tilpas fast. Kun herved kan du placere frøene korrekt og stabilt i 2-2,5 cm's dybde. Dybere hjulspor eller tandspor efter harven, som er fyldt efter med løs – og måske tør jord – bør selvfølgelig ikke findes.

God dybdestyring med bæreruller eller mange hjul på en harve med smalle tænder og lille tandafstand giver det bedste resultat. Sådanne harve giver en intensiv bearbejdning af jorden, hvorfor det er vigtigt, at holde fremkørselshastigheden så tilpas lav, at krummestrukturen ikke ødelægges. Det endelige såbed skal være jævnt og tilpas fast i 0-4 cm dybde, så frø og kimplanter kan suge fugt i en tør periode. Ofte ses uens fremspiring og manglende planter, som resultat af for dyb opharvning eller for løst såbed, hvor den kapillære effekt ikke er genskabt.

Figur 2 Tværsnit af de øverste 10-12 cm af såbedet til roer. På lerjord kan jordoverfladen slæmme til, inden roerne kommer op, hvis der kommer betydelige mængder nedbør, og det falder hurtigt. Sker dette, bør du straks inden jorden bliver alt for tør, sørge for at skorpen brydes, eventuelt med en let rensning (Kilde: SEGES).

Plantetal og såning

Hvis såbedet er bearbejdet som beskrevet oven for, bør det være tilstrækkeligt at så 100.000 frø pr. ha. for at opnå det ønskede plantetal på 85.000 – 90.000 planter. Med 50 cm rækkeafstand, som de fleste roesåmaskiner har i dag, svarer det til en frøafstand på 20 cm.

Sådybden skal være 2,0-2,5 cm. Frøet skal altid placeres 0,5-1 cm nede i den fugtige jord på en fast bund, så vandoptagelsen sikres. Er du ikke sikker på, at der kommer regn lige efter såning, og er jorden blevet for tør i overfladen, øges sådybden til max. 3,5 cm, så frøets kontakt med fugtig jord sikres. Sådybden måles som afstanden fra jordoverfladen i sporet efter trykullen til frøet.

Billede 2 Uens fremspiring af roer (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Forebyg sandflugt

Roemarken er udsat for risiko for sandflugt i lang tid. Er der risiko for sandflugt på roemarkerne, kan du mindske denne ved at udså 30-40 kg vårbyg pr. ha syv til ti dage før såning af roerne. Vårbyggen udsås med almindeligt såsæt til korn.

Når byggen står i begyndende buskning med 4-5 blade, skal den nedvisnes med 0,5-0,6 L/ha Agil 100 EC. Vårbyggen vil herefter virke dæmpende på sandflugt indtil roerne selv "kan stå distancen".

Tidligere var det udbredt praksis at bredspredde gylle, hvis det trak op til sandflugt. Det må vi selvfølgelig ikke længere, men du kan også opnå en god effekt ved at slangeudlægge tyk kvæggylle. Dog er det i reglerne nu præciseret således, at slangerne skal slæbe hen ad jorden ved udbringning. En god skorpe af indtørre kvæggylle vil hæmme fremspiringen og give et lavere plantetal, men er roerne kommet op, når du lægger gyllen ud, sker der ikke det store.

Dybstrøelse kan også udsprede tyndt mod sandflugt. Det har ingen negativ påvirkning af roerne. Derimod kan det give dårligere effekt af ukrudtssprøjtningerne, dels som ringere effekt af jordmidler dels ved at fremspiret ukrudt kan stå i læ og dermed blive for store til at kunne bekæmpes effektivt.

Gødskning

Ligesom vi kender det fra majs og efterhånden også mange kornmarker, er det en fordel at placere 25-30 kg N pr. ha til roerne. Hvorvidt der anvendes flydende eller fast gødning er uden betydning. En almindelig NS-gødning som NS 24 21 (svovlsur ammoniak), NS 26 13/14/15 eller NS 27 4 kan alle bruges, men du bør ikke anvende ureaholdige gødninger eller gødninger med kalium, da de giver en forøget risiko for rodsvidninger. Gødningen bør placeres 5-6 cm ved siden af frøene og 5 cm under; desto større gødningsmængde desto større afstand fra frø til gødning. Kan du ikke placere gødning ved såning, bør du tildele en tilsvarende mængde gødning i såbedet inden såning.

Billede 3 Roefrø og gødning. Gødningsstrengen ligger ca. 5 cm fra og 3 – 4 cm under roefrøene
(Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Ukrudtsbekæmpelse

I efterhånden mange år har jeg i en del marker med god effekt anvendt jordmidler med aktivstoffet clomazon (Centium 36 CS, Clomate, Kalif 360 CS), som jordmiddel inden roernes fremspiring – senest tre dage efter såning. Centium 36 CS har en regulær godkendelse til anvendelse inden fremspiring og som bladmiddel, når roerne har udviklet to løvblade. Clomate og Kalif 360 CS har godkendelse til mindre anvendelse INDEN roernes fremspiring. Du kan hente "Brugsanvisning til mindre anvendelse" her.

Vær påpasselig med ikke at anvende for høj dosis og at undgå overlap. På sandjord anvendes 0,075-0,08 L/ha, mens der på lerjord kan anvendes 0,1-0,15 L/ha.

FMC har tidligere markedsført produktet 'Reactor 360 CS', som dog nu er afmeldt med sidste frist for anvendelse den 30. april 2024. Reactor 360CS har "Brugsanvisning til mindre anvendelse" vist på etiketten med en max. tilladt dosis på JB 1-3 på 0,075 L/ha.

Billede 4 Roeplante med skade af for høj dosis clomazon (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Sprøjtningen hæmmer den tidlige ukrudtsfremspiring og giver et lidt "større vindue" for T1-sprøjtningen, hvis forholdene for den meget vigtige første sprøjtning ikke er gunstige. Der opnås effekt på forholdsvis få arter som burresnerre, fuglegræs, hejre- og storkenæb, hyrdetaske, enårig rapgræs, samt tvetand og ærenprisarter. Desuden har vi erfaret, at effekten af de senere sprøjtningerne med bladmidlerne øges – herunder ikke mindst at også snerlepilleurt bliver lettere at bekæmpe.

Clomazon-produkterne kan også give forbigående hvidfarvning og kortvarig vækststandsning af vårbyg udsået som værn mod sandflugt som beskrevet ovenfor, men det slår ikke byggen ihjel.

Er roerne længe om at spire frem, eller er der af anden årsag ukrudt – f.eks. ukrudt, der ikke er dækket ved pløjning, bør dette bekæmpes med et godkendt glyphosat-produkt INDEN roernes fremspiring. Vær opmærksom på evt. fremspiret vårbyg, som heller ikke tåler glyphosat.

Vær MEGET opmærksom – herbicider anvendt i foregående afgrøde

Du har selvfølgelig for længst taget stilling til, hvilke marker roerne skal etableres på. Imidlertid ser vi indimellem, at det lige er blevet glemt, at der er anvendt et herbicid i den foregående afgrøde, som kan have spirehæmmende effekt på roerne.

Nedenstående er blot vist nogle få eksempler, og det er slet ikke en udtømmende oversigt over herbicider, som kan have negativ indflydelse på etableringen af roer i år, hvis de er anvendt i 2023.

- Er der brugt **Mustang Forte**, kan der IKKE dyrkes roer.
- Etiketten for **Tocalis** (Border 100 SC, Callisto, Evolya, Lumica, Meristo, Starship Max, Tocalis m.fl.) tager forbehold for etablering af roer efter anvendelse af Tocalis. Hvis du etablerer roer efter majs, hvor der er anvendt Tocalis, påtager du dig for egen regning en risiko. Vælger du alligevel at etablere roer efter anvendelse af Tocalis, nedsættes risikoen ved at pløje før såning. Vi har set eksempler på afgrødeskader, hvor der er sået roer/spinat uden forudgående pløjning, hvilket understreger vigtigheden af ovenstående.
- Hvis der er anvendt op til 15 g/ha **Ally SX**, kan der dyrkes roer det efterfølgende år.

Forholdene i jorden og de vejrmæssige forhold har også betydning for nedbrydning af pesticidrester. Risikoen for negativ påvirkning af afgrøden er mindst, når pH (reaktionstallet) er passende højt, og der er en god biologisk aktivitet i jorden. Omvendt er risikoen størst på let, lys sandjord med lavt Rt (pH). Sidste års nedbørsrige sommer mens jordtemperaturen var høj har givetvis været positiv for nedbrydning af pesticidrester, ligesom der i den fugtige og lune efterårs- og vinterperiode også har været en lang periode med gunstige betingelser. Men det gælder stadigvæk, at etablering af roer sker på din egen risiko, hvor der på etiketten af de ukrudtsmidler, der blev anvendt sidste år, er taget forbehold for den efterfølgende afgrøde.

REGLER OG TILSKUD

Flydende ammoniak må fortsat anvendes

Kilde: SEGES

Siden sidste år har det været usikkert hvorvidt der fortsat måtte anvendes flydende ammoniak til gødningsformål. Der er nu kommet en positiv afgørelse – dog med en række (forventede) retningslinjer for anvendelsen.

Tabel 2 Flydende ammoniak, krav til nedfældningsdybde og dosering.

Nedfældningsdybde [cm]	Max. Dosis [kg pr. ha]
5	29
10	59
15	89
20	118

Rent praktisk skal slutbruger modtage en erklæring fra leverandøren, hvoraf det fremgår, at flydende ammoniak er tilladt at anvende.

DAKOFO gør opmærksom på, at ansvar for overholdelse af dosering af flydende ammoniak alene falder på brugerens eget ansvar. Miljøstyrelsen er resort for overholdelse af REACH-forordningen i Danmark. I forbindelse med DAKOFOS notifikation via ECHA får Miljøstyrelsen besked om ændring af anvendelsen. Det betyder, at Miljøstyrelsen kan stille spørgsmål ved beregningerne i eksponeringssceneriet og deraf dosering mm.

DAKOFO ligger inde med en faglig rapport, der grundigt beskriver argumentationen for forudsætningerne i beregningerne. DAKOFO kan dog ikke drages til ansvar, hvis forudsætningerne for beregningerne i eksponeringsscenerie falder bort.

Bruger du svovlsur ammoniak, flydende gødning eller urea?

Af planterådgiver Vivi Ernstsén

Restriktioner for udbringning af svovlsur ammoniak, urea og flydende gødninger med amid-kvælstof gælder fra 1. april til 1. februar. Der skal udfyldes en erklæring om anvendelsen.

Ved udbringning af svovlsur ammoniak skal gødningen placeres ved såning, nedfældes eller nedbringes inden for fire timer – dog ikke i perioden fra 1. februar til 1. april. Vær især opmærksom, hvis du anvender mekanisk blandede gødninger, som kan indeholde svovlsur ammoniak som en blandingskomponent. Du skal udfylde en erklæring om anvendelsen, som skal opbevares i fem år.

Regler for anvendelse

Ved udbringning af urea og flydende gødninger, som indeholder ureabaserede kvælstofforbindelser (amid-kvælstof), skal gødningen placeres ved såning, nedfældes eller nedbringes inden for fire timer. Alternativt kan den flydende gødning anvendes som bladgødskning, hvis der tilsættes sprede-klæbemiddel og tildeles max 20 kg urea-N pr. ha hver tredje dag. Du kan undgå kravet ved at tilsætte den anbefalede mængde ureaseinhibitor, som producenten foreskriver. Du er fritaget for kravet, hvis gødningen indeholder højst 6 % kvælstof, eller hvis gødningsproduktet har fået tildelt en dispensation. Forhør dig, hvor gødningen anskaffes, hvorvidt der er givet dispensation eller ej. I forhold til tidligere år skal der nu udarbejdes en erklæring om brugen, hvis svovlsur ammoniak m.v. anvendes uden for perioden 1. februar-31. marts. Erklæringen (dokumentation) skal gemmes i fem år og skal indeholde følgende:

- 1 Hvornår gødningen er udbragt (Kan være registrering i FarmTracking).
- 2 Hvilken arealer gødningen er udbragt på (Kan være registrering i FarmTracking).
- 3 Hvor meget ureabaseret kvælstofgødning (amid kvælstof), som er tildelt (Kan være registrering i FarmTracking).
- 4 Anvendelse af ureaseinhibitor og indhold af ureaseinhibitor, samt kvittering for indkøb eller,
 - kvittering for indkøb af sprede-klæbemiddel, samt dokumentation for tildeling af gødningen som bladgødskning og max tildeling af 20 kg urea-N pr. ha hver tredje dag eller,
 - dokumentation for at vilkårene i Miljøstyrelsens dispensation er overholdt, samt gødningsproducentens forskrifter er efterfulgt.

Der findes ikke nogen "officiel" erklæring til formålet, men en simpel dateret og underskrevet erklæring om, at reglerne er overholdt, er tilstrækkelig.

Husk at søge en ny vandindvindingstilladelse, hvis din nuværende snart udløber

Kilde: Landbrugsstyrelsen

Du skal kunne vise en gyldig vandindvindingstilladelse, hvis du får besøg af Landbrugsstyrelsens kontrollører. Vær opmærksom på, at det ikke længere er tilstrækkeligt, at du har ansøgt kommunen om en ny.

Søg ny vandingstilladelse i god tid inden den gamle udløber

Du skal være opmærksom på, at du skal have en gyldig vandindvindingstilladelse, når du får besøg af vores kontrollører i forbindelse med kontrol af krydsoverensstemmelse. Hvis din vandindvindingstilladelse er udløbet på kontroltidspunktet, betragter vi det som en overtrædelse af krydsoverensstemmelseskravet 1.35, delkrav 1 om, at grundvand og overfladevand ikke må indvindes til markvandingsformål uden tilladelse. Det gælder også selvom, at du har ansøgt kommunen om en fornyet vandindvindingstilladelse, men den endnu ikke er blevet behandlet af kommunen.

Det har tidligere været tilstrækkeligt at have ansøgt om en fornyet tilladelse for at overholde kravet, men den regel blev ændret i 2023. Hvis din gamle tilladelse udløber, inden du har fået tilsendt en ny fra kommunen, og du får besøg af vores kontrollører, betragter vi det som en overtrædelse af KO-krav 1.35 om, at grundvand og overfladevand ikke må indvindes til markvandingsformål uden tilladelse. Det er derfor en god ide at søge en ny tilladelse i god tid, hvis du kan se, at din nuværende snart udløber.

Reglerne blev ændret i 2023

Reglerne blev ændret i 2023, fordi de forhold som begrundede, at det kunne være tilstrækkeligt at have ansøgt om en fornyet tilladelse for at overholde kravet om gyldig tilladelse, ikke længere er til stede. Praksissen var oprindeligt begrundet i særlige generelle forhold i forbindelse med tørken i 2018.

Nu vil det vil være en konkret vurdering i den enkelte sag, om der er særlige individuelle forhold, som gør, at en manglende fornyelse af en vandingsindvindingstilladelse i den konkrete situation ikke betragtes som en overtrædelse af KO-krav 1.35.

Ved indførelsen af konditionalitet i 2023 blev kravet om gyldig vandindvindingstilladelse videreført i delkrav LF 1.1.1. Også her gælder, at du skal kunne forevise en gyldig vandindvindingstilladelse i forbindelse med kontrol.

Har du brug for hjælp til at søge en ny vandingstilladelse, kan du kontakte miljørådgiver Per Lousdal, mail: pll@sagro.sk, tlf. 9629 6641, som gerne hjælper med papirarbejdet.

Forbud mod beskæring af træer og buske i perioden 15. marts–31. juli

Af planterådgiver Thomas Harbo

I perioden 15. marts til 31. juli er der forbud mod beskæring og fældning af træer og buske, der er rodfæstet i markblokken. Kravet omfatter kun træer med en kronediameter på min. 4 m og bevoksninger beliggende i markblok. Det er dog tilladt at beskære enkelte grene, som er til gene for færdsel. Hvorvidt der er tale om beskæring af enkelte grene eller egentlig "klipning af læhegn", vil bero på en vurdering i den enkelte sag.

Forbuddet omfatter ikke arealer, der dyrkes med lavskov, ikke-støtteberettigede permanente afgrøder eller støtteberettigede permanente afgrøder i form af træer eller buske. Årlig opvækst af træer og buske, der fjernes ved almindelig slåning som opfyldelse af aktivitetskravet på græsarealer og udyrkede arealer, er heller ikke omfattet af kravet.

Forbuddet kan endvidere fraviges i de tilfælde, hvor særligt vejrlig eller anlægsarbejde kræver beskæring i forbudsperioden.